

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
Активізація творчих здібностей дошкільника в умовах ЗДО

Улинець Вікторія Юріївна

Студент(ка) 4-го курсу

Освітня програма : 012 Дошкільна освіта

Спеціальність: Дошкільна освіта

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

Гаврилюк Ілона Ю.

старший викладач

Завідувач кафедри :

Біда Олена А.

доктор педагогічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року

Протокол № _____ / 202_

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II.**

**Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти
та управління закладом освіти**

**Кваліфікаційна робота
Активізація творчих здібностей дошкільника в умовах ЗДО**

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студент(ка) IV-го курсу

Улинець Вікторія Юріївна

освітня програма 012

спеціальність: Дошкільна освіта

Науковий керівник:

Гаврилюк І. Ю.

старший викладач

Рецензент:

Габода Є. Б.

старший викладач

Берегове
2024

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

**Pedagógia, Pszichológia, Tanító, Óvodapedagógia,
Oktatás- és Intézményvezetés Tanszék**

**AZ ÓVODÁS GYERMEK KREATIVITÁSFEJLŐDÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSE AZ ÓVODAI NEVELÉSBEN**

Szakdolgozat / Diplomamunka /

Készítette: Ulinec Viktória

4/VIII. évfolyamos

Óvodapedagógia szakos hallgató

Témavezető: Gávriljuk Ilona

adjunktus

Recenzens: Gabóda Éva

adjunktus

Зміст

ВСТУП	6
I. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ ДОШКІЛЬНИКА	8
1.1. Творчість. Умови творчості	8
1.2. Теорії видатних наукових діячів	10
1.3. Види діяльності дітей дошкільного віку	11
II. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ	16
2.1. Організація умов для розвитку творчих здібностей у дошкільній групі	16
2.2. Методи та прийоми розвитку у групі	18
III. МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	23
IV. ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ ЗДО	26
4.1. Хід та аналіз дослідження	27
ВИСНОВКИ	43
РЕЗЮМЕ (угорською мовою)	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45

Tartalom

BEVEZETÉS	6
I. AZ ÓVODÁS KREATIVITÁSÁNAK JELLEMZŐ	8
1.1. Kreativitás. A kreativitás feltételei	8
1.2. Neves tudósok elméletei	10
1.3. Óvodás korú gyerekek tevékenységeinek típusai	11
II. KREATÍV KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSE	16
2.1. A kreatív képességek fejlesztési feltételeinek megszervezése az óvodai csoportban ...	16
2.2. A csoportban történő fejlesztés módszerei és technikái	18
III. MÓDSZEREK ÉS GYAKORLATOK ÓVODÁS GYERMEKEK KREATÍV TEVÉKENYSÉGÉNEK AKTIVÁLÁSÁRA	23
IV. A VIZSGÁLAT ELLEMLZÉSE AZ ÓVODAI FELTÉTELEKKEL	26
4.1. A vizsgálat menete és ellemzése	27
ÖSSZEFOGLALÁS	43
REZÜME (magyar nyelven)	44
HIVATKOZOTT IRODALOM	45

ВСТУП

Актуальність дослідження. Художня праця має значний вплив на формування гармонійної, всебічно розвинутої, творчої особистості. У дошкільному навчальному закладі необхідно створити сприятливі умови для естетичного, емоційно - позитивного сприйняття дитиною дошкільного віку оточуючого світу. Особливості педагогічного супроводу художньо-конструктивної діяльності вихованців педагогом зумовлюються необхідністю врахування вікових особливостей дошкільників. Важливе значення у цих процесах мають усі види художньо-мистецької діяльності: малювання, ліплення, аплікація, оскільки саме на цьому ґрунтується дитяча діяльність. Для розвитку творчості необхідно створювати відповідні умови, що впливатимуть на позитивний емоційний стан та спричинять прояв у дошкільників творчої активності, витримки, саморегуляції. Вирішальним чинником у цих процесах є особистість педагога, його здатність належним чином організувати означену діяльність і здійснювати відповідний психолого-педагогічний супровід.

Завдання дослідження. Виявити особливості активізації творчості дошкільника, а саме дослідити питання активізації творчості, умов творчості. Проаналізувати теорії видатних наукових діячів, та види діяльності дітей дошкільного віку. Здійснити дослідження питання розвитку творчих здібностей, а саме організацію умов для розвитку творчих здібностей у дошкільній групі та методів та прийомів розвитку у групі. Дослідити виявлення творчих здібностей в умовах ЗДО.

Мета дослідження є вивчення активізації розвитку творчості дошкільників та організації навчально-виховного процесу у ЗДО.

Об'єктом цього дослідження є активізація творчих здібностей дошкільника в умовах ЗДО

Предмет дослідження становлять психолого-педагогічні підходи до комплексної діагностики методами виявлення творчих здібностей та їх теоретична основа.

У ході написання цієї роботи були використані *методи наукового пізнання* як: аналіз, систематизація, теоретичний метод, порівняння та узагальнення наукових даних щодо розвитку творчості дошкільників у різних сферах діяльності.

Теоретична цінність дослідження полягає у тому, що автором проаналізовано основні поняття та підходи до виявлення методик та творчих здібностей дошкільників.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що методичні рекомендації, досліджені автором, можуть бути використані педагогічними колективами дошкільних навчальних закладів України у процесі виявлення активізації творчих здібностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теорію творчого розвитку особистості розробляли в своїх працях учені Д. Богоявленська, З. Голубева, Н. Дружинін, А. Матюшкін, Е. Яковлева, А. Маслоу, К. Роджерс та ін. Питання творчого розвитку дитини на сучасному етапі продовжують залишатися актуальними і цікавими для дослідників. Різні аспекти творчого розвитку особистості висвітлені в роботах Л. Виготського, Б. Теплова, И Ветлугіної, Т. Комарової, Н. Сакуліної.

Процес становлення творчої особистості учені визначають як одну з найактуальніших є потреб виховання дитини саме в дошкільному віці (Л. Божович, Л. Венгер, Л. Виготський, П. Гальперін, А. Запорожець, Д. Ельконін). Питання творчого розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва широко представлені у дослідженнях Н. Ветлугіної, Т. Комарової, Н. Сакуліної, Е. Фльоріної, А. Сухорукової, В. Котляра тощо. Формуванню художніх і конструктивних умінь у майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів присвячено праці Н. Голоти.

Структура роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, та чотирьох розділів, висновків, резюме на угорській мові, та список використаних джерел. У першому розділі йде мова про особливості творчості дошкільника. Про творчість і умови творчості. Також про теорії видатних наукових діячів та види діяльності дітей дошкільного віку. У другому розділі висвітлюється про розвиток творчих здібностей, організацію умов для розвитку творчих здібностей у дошкільній групі та про методи та прийоми розвитку у групі. У третьому розділі йде мова про методи та прийоми активізації творчих здібностей дітей дошкільного віку. У четвертому розділі продемонстровано процес дослідження яка була проведена в Мукачівському закладі дошкільної освіти № 4 Мукачівської міської ради Закарпатської області з дітьми старшої групи. Також про хід дослідження в умовах ЗДО та аналіз дослідження.

У процесі дослідження шукатиму докази на такі гіпотези:

1. Діти старшої групи вміють робити з поданих матеріалів щось неіснуюче.
2. Діти з природних матеріалів творять більш креативні продукти ніж з неприродних матеріалів.
3. На останньому занятті всі діти присутні у груповій кімнаті при всіх організованих умовах виготовляли креативну продукцію.

Складові частини роботи розміщені відповідно до послідовності проведення дослідження. Для проведення аналізу даної теми було використано 18 літературних джерел.

I. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОСТІ ДОШКІЛЬНИКА

Творча діяльність або ж творчість – це діяльність людини, яка створює щось нове. Якщо поглянути на поведінку людини, на всю її діяльність, то можна легко побачити, що в цій діяльності виділяються два основних види вчинків. Один вид діяльності можна назвати як відтворювальний або репродуктивний, він пов'язаний з пам'яттю, тут людина відтворює або повторює вже раніше створені і вироблені прийоми поведінки або воскрешає сліди від колишніх вражень.

Дошкільний вік – саме в дошкільному віці діти активно засвоюють розмовну мову, відбувається становлення і розвиток всіх сторін мовлення: фонетичної, лексичної, граматичної. Також в цьому віці дитина опановує діалогічне мовлення, воно має свої специфічні особливості, що проявляються у використанні мовних засобів які допустимі лише в розмовному мовленні. Тільки спеціальне мовленнєве виховання підводить дитину до оволодіння зв'язним мовленням, що будується з урахуванням вікових особливостей дітей.

1.1. Творчість. Умови творчості

Творчість - це діяльність, яка призводить до створення нових матеріальних і духовних цінностей. Креативність ґрунтується на припущенні, що людина має здібності, мотивацію, знання та навички для створення оригінальних та унікальних продуктів, які відрізняються від інших.

Творчість - це складний психічний процес, пов'язаний з особистістю людини, її інтересами та навичками. Уява відіграє центральну роль у зацікавленості та зосередженості. Нові продукти творчості людини можуть бути об'єктивно новими (наприклад, винаходи, що мають суспільне значення) або суб'єктивно новими (наприклад, винаходи для себе). Багато дітей часто бачать другий продукт творчості.

Творча діяльність розвиває емоції дітей. У творчому процесі діти відчують цілу гаму позитивних емоцій, як від процесу, так і від результату діяльності. Творча діяльність призводить до більш оптимального та інтенсивного розвитку вищих психічних функцій, таких як пам'ять, мислення, сприйняття та увага. Останнє, в свою чергу, є вирішальним для успішності дитини в навчанні. Водночас, важливу роль у процесі навчання відіграє уява. Творча діяльність допомагає дітям розвивати свою особистість і засвоювати морально-етичні норми. Вони відрізняють добро від зла, співчуття від ненависті, сміливість від боягузтва тощо (Половина О. А. с. 46-48).

Створюючи витвори мистецтва, діти відображають у своїх роботах своє розуміння життєвих цінностей та особистісних якостей, переосмислюють їх, набувають їхнього сенсу та глибини. Усі діти, особливо старші дошкільнята, люблять творити. Вони захоплено співають і танцюють, ліплять і малюють, складають музику та оповідання, майструють поробки тощо. Творчість робить життя дитини багатшим, повнішим і щасливішим. Діти здатні проявляти творчість не тільки незалежно від часу і місця, але також, і особливо, незалежно від особистих складнощів. Дорослі, які часто критично ставляться до власної творчості, часто соромляться її виражати. Діти, на відміну від дорослих, можуть відверто виражати себе в художній діяльності. Вони люблять виступати на сцені, брати участь у концертах, змаганнях, виставках і конкурсах.

Одним з найважливіших факторів розвитку дитячої креативності є створення умов, які підтримують розвиток креативності. Ми виділили шість ключових умов для успішного розвитку дитячої креативності. Першим кроком до успішного розвитку творчих здібностей є ранній фізичний розвиток дитини, включаючи раннє плавання, ранню гімнастику, раннє повзання і ходьбу. За цим слідує раннє читання, рахунок і раннє знайомство з різноманітними інструментами та матеріалами. Ще однією важливою передумовою розвитку дитячої творчості є створення середовища, в якому розвиток дитини є передбачуваним: важливо, щоб дитину оточувало середовище і система взаємовідносин, які стимулюють якомога більше різних видів творчої діяльності і дозволяють дитині повільно розвивати те, що вона може найкраще розвинути в потрібний час. Наприклад, задовго до того, як ваша дитина навчиться читати, ви можете купити однорічній дитині блоки букв, повісити алфавіт на стіну і вигукувати букви, коли вона грається. Це допомагає сприяти ранньому навчанню читання (Андрійчук О., Заремба Л. с. 8-10).

Третьою дуже важливою умовою ефективного розвитку творчих здібностей є характер творчого процесу, який вимагає максимальних зусиль. Чим частіше людина досягає верхньої межі своїх можливостей, поступово піднімаючи її все вище і вище, тим успішнішим буде розвиток здібностей. Такого стану максимальних зусиль найлегше досягти, коли дитина вже вміє повзати, але ще не розмовляє. У цей момент пізнання дитиною світу дуже інтенсивне, але вона не може скористатися досвідом дорослих, тому що такій маленькій дитині нічого не можна пояснити. Тому в цей період дитина повинна бути як ніколи творчою і вирішувати багато абсолютно нових для неї завдань самостійно і без попередньої підготовки (але якщо дорослі дозволять, вони, звичайно, вирішать ці завдання за неї). М'яч дитини впав далеко під диван. Якщо дитина може вирішити

проблему самостійно, батькам не варто поспішати діставати цю іграшку з-під дивана (Гевко О. с. 95-97).

Четвертою умовою успішного розвитку творчих здібностей є надання дитині великої свободи вибору в діяльності, варіювання завдань, часу, необхідного для виконання однієї справи, вибору методів тощо. Таким чином, мотивація, зацікавленість та емоційне збудження дитини є надійною запорукою того, що більші розумові навантаження не призведуть до перевтоми і підуть на користь дитині.

Однак надання такої свободи дитині не виключає, а навпаки, передбачає ненав'язливу, розумну і доброзичливу підтримку дорослих. Ключ до успіху - не перетворити свободу на згоду, а допомогу - на стимулювання. На жаль, батьки часто «допомагають» своїм дітям, підказуючи їм, але це лише шкодить їм. Ви не можете зробити щось за дитину, коли вона здатна зробити це сама. Якщо дитина може думати самостійно, ви не можете думати за неї.

Розвиток творчих здібностей дітей є ефективним лише тоді, коли він є цілеспрямованим процесом, в якому вирішується низка конкретних освітніх завдань, спрямованих на досягнення кінцевої мети. У цій статті на основі огляду літератури зроблено спробу визначити основні освітні орієнтири та завдання для розвитку ключових компонентів творчих здібностей, таких як творче мислення та уява, у дітей дошкільного віку.

1.2. Теорії видатних наукових діячів

До універсальних творчих здібностей належать реалістичність уяви, здатність бачити ціле там, де раніше бачили лише частини, а також крос-контекстний і трансформаційний, експериментальний характер творчих рішень. Ці здібності не є вродженими для дітей і дорослих, але розвиваються в міру того, як діти і дорослі розвиваються як цілісні людські істоти. Основи цих здібностей діти засвоюють через різноманітні види діяльності, під час яких вони втілюються і формуються. Процес творчого розвитку дітей можна розуміти як процес оволодіння цими універсальними здібностями.

Педагогіка повинна бути спрямована на розвиток цих здібностей у дітей. Іншими словами, творча діяльність дітей передбачає наявність у них творчих і об'єктивних задатків. Коли ці потенціали реалізуються під правильним керівництвом, діти стають творчими особистостями. дитяча творчість за своєю суттю-справжнє, тільки знаходиться на початковій стадії свого розвитку.

Загальновідомо, що творчість у дитячому віці - не самоціль, а засіб і передумова гармонійного розвитку всієї особистості, розуміння і реагування на навколишнє середовище. Вона допомагає розкрити специфіку внутрішнього світу, сприйняття, уявлень, ідей, інтересів і талантів. Тільки творча діяльність збагачує людину, тому творчість як розвиток є необхідною умовою існування людини (Шульга Л. М. с. 106).

Тому ми розглядаємо розвиток креативності у дітей як процес вирішення індивідуально значущих творчих завдань, які з часом ускладнюються, і в цьому процесі дитина набуває навичок і знань, необхідних для розвитку її творчих здібностей, які згодом об'єктивуються в нові творчі якості. Для розвитку креативності дітей дошкільного віку бажано створити розвивальне середовище, Це допомагає трансформувати спонтанну і безпосередню активність дітей в опосередковану творчу діяльність. Завдання педагога - створити умови для прояву самостійності, ініціативи та вміння знаходити нові, нестандартні рішення.

Творча особистість педагога є важливою передумовою сприяння розвитку дитячої творчості. Це також вимагає позитивного та зацікавленого ставлення до дитячої творчості як до унікального явища. Педагоги, які вірять у здібності своїх вихованців, стежать за динамікою творчого розвитку і творчого зростання, вдумливо аналізують продукти дитячої творчості, можуть бути впевнені, що зможуть успішно керувати дитячою творчою художньо-конструктивною діяльністю. Тому, вивчаючи тему «Організація художньої творчості», студенти ознайомляться з програмою «Соняшник» (розділ «Художня творчість») і створять продукт відповідно до цієї частини програми. Тут описані методи і прийоми роботи з дітьми, реалізовані принципи та засади, якими керуються педагоги при створенні продуктів (Гетман Н.М. с. 56).

1.3. Види діяльності дітей дошкільного віку

Залежно від мети, змісту та формату розрізняють три основні види активності: гра, навчання та праця. Ці три види діяльності присутні у всіх вікових групах, але проявляються по-різному на різних етапах життя, залежно від їхньої мети, змісту, форми та значення. Основною діяльністю в дошкільному віці є гра, основною діяльністю в школі - навчання, а основною діяльністю в дорослому віці - робота.

Гра та навчання є природними видами діяльності як для людей, так і для тварин. Однак, якщо діяльність тварин ґрунтується на інстинктах, то діяльність людини залежить від умов суспільного життя, різниться за якістю і є набагато складнішою та багатшою за змістом і формою. Праця за своєю природою і змістом є суспільно-історичною

категорією. Саме в процесі праці виникає і розвивається людина як свідомо суспільна істота. Для всіх видів людської діяльності характерним є те, що вони найчастіше пов'язані з мовною діяльністю. Мова дозволяє розвивати зміст і форму різних видів діяльності, а також їх мету і мотивацію. Ігрова діяльність. Гра є основною формою діяльності дітей дошкільного віку, а також основним способом сприйняття ними навколишнього світу, оскільки вона є відображенням світу у формі відчуттів, сприймань та уявлень. Різниця полягає в тому, що у грі дитина захоплюється переважно процесом, який викликає у неї задоволення. Як тільки інтерес до гри згасає, дитина перестає грати. В іграх маленьких дітей мета не є стабільною - з цієї причини маленькі діти втрачають мету в грі і легко переключаються з однієї гри на іншу. Однак у процесі розвитку і навчання ігрова мета дитини зростає, а мета гри стає більш стійкою. Можна сказати, що гра - це школа думки, почуття і волі. В іграх не тільки виявляються, а й формуються всі психічні процеси та якості дітей: сприйняття, увага, вдумливість, наполегливість, сміливість, рішучість, навички, вміння, здібності тощо. Під час ігрової діяльності відбувається не тільки розумовий розвиток дітей, а й їх фізичний розвиток, фізична сила, спритність, швидкість і точність рухів. В іграх формуються всі риси особистості дитини, в тому числі й моральні, такі як колективізм, дружелюбність, товарицькість, правдивість, чесність тощо. Тому ігри дошкільників відіграють важливу роль у підготовці їх до шкільного навчання.

У шкільному віці гра має складніший і більш цілеспрямований характер. У школярів переважають дидактичні ігри, в яких яскраво виявляється мета: успішно провести гру, перемогти партнера, розвинути в собі відповідні фізичні та розумові якості. У підлітковому й юнацькому віці можуть виникнути шкідливі звички, наприклад, до азартних ігор. Залучення ж дітей до занять спортом, до цікавих справ стане важливим засобом попередження захоплення шкідливими іграми (Іщенко Л. В с. 18).

Навчальна діяльність. Навчання є основним видом діяльності дітей шкільного віку і являє собою активну, свідому і цілеспрямовану діяльність, що полягає в засвоєнні знань, створених людством, з метою підготовки їх до майбутньої самостійної діяльності. Навчання не обмежується шкільним віком. Люди навчаються протягом усього життя. Це пов'язано з розвитком науки, техніки та суспільного життя. У процесі навчання цілі стають дедалі складнішими і водночас диференційованими. Крім загальноосвітніх цілей, з'являються і практичні цілі. Це підготовка дітей до життя, набуття практичних знань, умінь і навичок. Технічна і професійна освіта спирається на загальну освіту. Загальна освіта (знання мови, математики, фізики, хімії, біології та історії) стає все більш

необхідною для професійної освіти і розвитку творчих професіоналів. Здатність дітей добре вчитися в школі значною мірою залежить від розуміння ними мети навчання та мотивів, що стоять за ним. У навчанні виділяють соціальні та пізнавальні мотиви. Перші проявляються в уявленнях про роль і необхідність знань у житті та роботі, а другі - у ставленні та інтересі до змісту знань. Мотиви навчання тісно пов'язані з трудовою діяльністю. Робота створює потребу в знаннях і розвиває компетентність.

Готовність і мотивація студентів до навчання є важливою передумовою успішного засвоєння знань. Готовність учнів до навчання ґрунтується на їхній психологічній готовності до навчання, бажанні та здатності вчитися, а також на сформованості компетенцій, необхідних для навчання. Здатність до навчання виражається в розумінні та дотриманні пояснень вчителя при виконанні завдань, самостійному виконанні завдань, дотриманні інструкцій та правил вчителя, перевірці себе і відсутності турботи про те, як інші виконали завдання. Учні, які навчаються самостійно, швидше за все, краще засвоюють матеріал і досягають кращого прогресу. Готовність учнів до навчання відображається в конкретних знаннях, уміннях і навичках, необхідних для засвоєння матеріалу. Тому важливо, щоб діти старшого віку були готові до школи не тільки психологічно, але й з точки зору конкретних навичок, таких як математика, мова та розуміння природи і суспільства. Шкільне навчання вимагає організованого, дисциплінованого і систематичного підходу на щоденній основі. З цієї причини навчальна діяльність дітей шкільного віку відрізняється від ігрової діяльності дітей дошкільного віку і наближається до трудової діяльності (Кондратець І., В'язовська О. с. 65-66).

Навчання студентів залежить від навчальної діяльності. Навчання пов'язане з особистісним розвитком. Навчаючись, дитина розвивається, а розвиваючись, вона отримує нові можливості для розуміння і засвоєння більш складних знань. Діти розвиваються успішніше, коли в процесі навчання активізується самостійність, тобто коли дитина стає суб'єктом, а не об'єктом навчання, сама ставить перед собою навчальне завдання і прагне досягти успіху в його виконанні. Активізація уваги, сприйняття, пам'яті та уяви, а також розумової діяльності відіграють особливо важливу роль у розвитку особистості. Дослідження в галузі навчання показують, що евристична та програмована організація навчального процесу, коментування змісту навчальних завдань, розв'язування та доказовість навчальних завдань з кожного предмета сприяють подоланню особливостей розумової діяльності та успішному розумовому розвитку.

Праця - це свідомо діяльність людини, спрямована на виробництво матеріальних і

духовних благ. Вона є необхідною умовою існування та розвитку людини. Людина використовує свої природні органи і сили для виготовлення знарядь праці і з їх допомогою перетворює природні матеріали, надаючи їм форму, придатну для свого життя і задоволення різних потреб. За мисливством і скотарством прийшли землеробство, прядіння, ткацтво, металообробка, гончарство і судноплавство (Половина О. А с. 5-6).

Навчання студентів залежить від навчальної діяльності. Навчання тісно пов'язане з особистісним розвитком. Через навчання діти розвиваються; через розвиток діти отримують нові можливості для розуміння і засвоєння більш складних знань. Діти розвиваються успішніше, коли в процесі навчання активізується їхня самостійність, тобто коли вони стають суб'єктами, а не об'єктами навчання, коли вони самі ставлять перед собою навчальні завдання і прагнуть їх виконати. Активізація уваги, сприйняття, пам'яті, уяви та мислення відіграє особливо важливу роль у розвитку особистості. Дослідження в галузі освіти показують, що інтуїтивно-процесуальна організація навчального процесу, коментування змісту навчальних завдань, розв'язування та доведення навчальних завдань з різних дисциплін сприяють подоланню особливостей інтелектуальної діяльності та успішному розвитку інтелекту.

Праця - це свідомо діяльність людини, спрямована на виробництво матеріальних та інтелектуальних благ. Вона необхідна для виживання і розвитку людства. Люди використовують свої природні органи і здібності для виготовлення знарядь праці і перетворення природних матеріалів у форми, придатні для їхнього життя і задоволення різних потреб. За мисливством і скотарством прийшли землеробство, прядіння, ткацтво, металообробка, гончарство і суднобудування.

Робота вимагає відповідної підготовки. Знання, навички та вміння, необхідні для роботи, набуваються через освіту та попереднє навчання. Більш складні професії вимагають більш тривалого навчання. Щоб стати лікарем, вчителем або інженером, потрібна вища освіта. Висококваліфіковані виробничі професії також вимагають значного часу для спеціалізованого навчання (Шагар, В. с. 13).

Протягом історичного розвитку людських суспільств з'явилося багато різних видів праці. Різноманітність людської праці можна поділити на фізичну та розумову. Фізична праця включає всі види виробничої та технічної діяльності. Її об'єктами є матеріали, надані природою і оброблені за допомогою різних знарядь праці. Фізична праця вимагає від людини фізичної сили та витривалості м'язової системи. Результатами фізичної праці є матеріальні продукти, які задовольняють потреби людини. Продуктами розумової

праці є образи, ідеї, концепції, плани та знання, які реалізуються в матеріальних формах існування (літературні твори, музичні твори, картини, скульптури тощо). Ця кількість постійно збільшується в процесі розвитку національної економіки та культурного життя суспільства.

Провідні види діяльності дитини:

- безпосередньо-емоційне спілкування з дорослими – у немовляти;
 - маніпулятивна діяльність – в ранньому віці;
 - рольова гра – у дошкільників;
 - навчальна – у молодших школярів;
 - інтимно-особисте спілкування – у підлітків;
- навчально-професійна діяльність – у старшокласників.

Отже, види діяльності поділяються від мети, змісту та формату розрізняють три основні види активності: гра, навчання та праця. Ці три види діяльності присутні у всіх вікових групах, але проявляються по-різному на різних етапах життя, залежно від їхньої мети, змісту, форми та значення. Основною діяльністю в дошкільному віці є гра, основною діяльністю в школі - навчання, а основною діяльністю в дорослому віці - робота.

Навчання є основним видом діяльності дітей шкільного віку і являє собою активну, свідому і цілеспрямовану діяльність, що полягає в засвоєнні знань, створених людством, з метою підготовки їх до майбутньої самостійної діяльності. Навчання не обмежується шкільним віком. Люди навчаються протягом усього життя. Це пов'язано з розвитком науки, техніки та суспільного життя. У процесі навчання цілі стають дедалі складнішими і водночас диференційованими.

II. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Аналіз психолого-педагогічної практики та вивчення досвіду роботи закладів дошкільної освіти свідчать, що ефективний розвиток творчої особистості дітей дошкільного віку потребує належного керівництва з боку педагогів, які здатні здійснювати вищезазначену діяльність планомірно та комплексно.

Творчі здібності дітей проявляються по-різному, але організовані умови для розвитку дитячої творчості є необхідною умовою розвитку творчої особистості. Процес розвитку творчих здібностей дитини може відбуватися як індивідуально, так і в групах та командах.

Усвідомлення того, що групи дають можливість дітям самовиражатися і вчитися на досвіді інших, є гарним показником проблеми дослідження - специфіки розвитку креативності у дітей.

2.1. Організація умов для розвитку творчих здібностей у дошкільній групі

Ефективний розвиток творчої особистості дітей дошкільного віку потребує належного керівництва з боку педагога, який готовий здійснювати вищезазначені види діяльності продумано і комплексно.

Ефективний розвиток творчої особистості дітей дошкільного віку потребує відповідного керівництва з боку педагога, який готовий здійснювати вищезазначені види діяльності продумано і комплексно, а це можливо лише за умови проведення наступних педагогічних заходів: Інформаційна (використання навичок вербального вираження, вміння точно і метафорично висловлювати матеріал, використання різних способів вираження, вміння активізувати дитину в процесі творчої діяльності); Організаційна (що включає планування педагогічного процесу, вміння добирати матеріали, методи, прийоми і засоби для змістовної творчої діяльності дітей дошкільного віку); Діагностична (вміння приймати рішення).

Таким чином, у навчальних програмах вищої школи застосовується методика роботи зі студентами, щоб майбутні педагоги могли піднятися до рівня дитини в оволодінні сферами «основи художньої праці та планування», «успіх», «майже успіх», а коли потрібно ще трохи часу або коли потрібна маленька підказка, вони повинні вміти відчувати, що «щось йде не так».

У кожному конкретному випадку важливо розглянути кілька варіантів впливу на дитину, враховуючи її індивідуальність та здібності. Цьому сприяє використання

навчально-педагогічних ситуацій на основі дидактичних ігор, в яких відбувається обмін ролями, обговорення почуттів і особливостей кожної ролі та проектування їх на навчальний процес.

Художня та конструктивна діяльність одночасно дають дітям відчуття «успіху» та «невдачі». Це відчуття, як відомо, має значний вплив не лише на творчий розвиток особистості через художню творчість, а й на інші види поточної та майбутньої діяльності дітей. Професійна підготовка майбутніх вихователів до керівництва образотворчою діяльністю дітей дошкільного віку має ґрунтуватися на таких психологічних характеристиках, як чутливість і сензитивність, а також враховувати анатомо-фізіологічні особливості розвитку образотворчої діяльності вихованців (Солов'ян Ю. Л. с.10-15).

Вони включають в себе поєднання різних робочих технік, навички просторового розташування елементів та інтеграцію різних видів мистецтва. Процес створення витвору мистецтва починається з етапу задуму. Дитина спочатку уявляє, обмірковує, як буде виражена робота, а потім створює її. Мобілізуючи інтелектуальну активність, художня діяльність прискорює розвиток просторового мислення та уяви, розвиває інтелектуальні здібності дитини, спостережливість і почуття гармонії. Художня та конструктивна діяльність дітей ґрунтується на таких інтелектуальних операціях, як порівняння, аналіз, синтез та узагальнення.

У процесі художньої творчості, усвідомлення і засвоєння конкретних дій, зорові, слухові і тактильні образи допомагають дитині поєднувати образи нових речей зі словами на основі набутого досвіду, фіксувати їх в уяві, робити символи і зв'язки зрозумілими і створювати чіткість і динамічність. У процесі створення творів мистецтва першорядне значення має концентрація уваги.

Система мистецьких завдань відіграє важливу роль у розвитку уваги студентів, підтримуючи інтерес, урізноманітнюючи їхню продуктивну діяльність, спонукаючи переходити від однієї теми чи ознаки до іншої. Для розуміння впливу творів мистецтва на формування характеру дошкільників студенти виконували таке завдання: «Розкажіть про вплив творів мистецтва на формування характеру дошкільників, наводячи як приклади конкретні твори». Твори мистецтва є важливим засобом естетичного виховання, оскільки створюють сприятливі умови для розвитку естетичного сприймання та емоцій, які поступово переростають в естетичні почуття, сприяють розвитку естетичного ставлення до дійсності. Безпосереднє естетичне почуття, що виникає при сприйнятті красивих речей, має кілька складових: відчуття кольору, пропорції та форми

(Шульга Л. М. с. 182-184).

У процесі створення виробів у дітей розвивається спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчість. Найважливішою умовою розвитку дитячої творчості на заняттях з образотворчого мистецтва є створення загальної атмосфери доброзичливості та свободи, яка дає можливість кожній дитині досягти успіху.

2.2. Методи та прийоми розвитку у групі

Фактори, що формують особистість дитини та її адаптацію до нового і незнайомого, а також впливають на процес розуміння нового і незнайомого.

Основним принципом дитячого мислення є бачення, а використання наочних методів і прийомів у групових заняттях у дитячих садках є необхідним для забезпечення високоефективного процесу навчання.

Спостереження - це систематичне і свідоме виявлення дитиною предметів і явищ у навколишньому середовищі. Щоб зробити цей процес ефективним, педагогам необхідно поставити перед дітьми мету спостереження (Михайлова Л. М., Шульга Л. М. с. 484). Тут є кілька варіантів.

1) Виділення та визначення ознак. Наприклад, під час занять із ознайомлення дітей з навколишнього світу, якщо тема «квіти», можна попросити дітей подивитися на різні рослини і просто назвати квіти. На занятті із математики, порівнюючи предмети і визначаючи відношення між ними, можна попросити дітей визначити, які предмети великі, а які маленькі, які дерева високі, а які низькі, які фрукти круглі і т.д.

1. Коли на занятті з розвитку мови вихователь вивчає тему, пов'язану з фонетикою, він може запропонувати дітям поспостерігати за власною вимовою (положенням губ і тим, чи заважає щось вимовляти довгі звуки).

2. Визначити природу зміни або модифікації об'єкта. Наприклад, граючись з піском під час занять з образотворчого мистецтва, ви досліджуєте, що відбувається, коли пісок намокає. Вивчаючи сезонні зміни рослин під час занять з ознайомлення дітей з явищами природи, ви досліджуєте, що відбувається з деревами восени. Коли ми вивчаємо число три під час занять з математики, ми досліджуємо, що відбувається, коли два об'єкти складаються в один.

3. Визначити стан об'єкта на основі його окремих властивостей. Наприклад, під час занять з теми «Частини доби» визначаємо час доби за станом неба і положенням сонця. Під час занять на тему «Тварини» визначте, яка це тварина, за типом лапи (хвіст чи вуха). Спостереження можуть бути довгими або короткими, залежно від часу доби.

Демонстрації - це наочне представлення речей. На заняттях у дитячому садку словесні пояснення ефективні лише тоді, коли вони супроводжуються різноманітними наочними демонстраціями. До них відносяться

- предмети, натуральні об'єкти;
- предметні або дидактичні картинки;
- книжкові ілюстрації;
- репродукції;
- макети.

Демонстраційні методи включають такі дидактичні прийоми, як.

Предметні демонстрації. Метод демонстрації об'єктів часто використовується на заняттях з образотворчого мистецтва в дитячому садку. Наприклад, перед тим, як попросити дітей намалювати яблуко, покажіть їм яблуко, уважно розгляньте його і опишіть його форму, розмір і колір.

Демонстраційні приклади. Наприклад, покажіть дітям демонстрацію програми, яку вони мають зробити, або зразок листа. Продемонструйте, як виконувати завдання. Це найчастіше використовується на заняттях з ручної праці (наприклад, як катати «ковбаски», робити кульки з пластиліну, вирізати смужки, наклеювати кружечки) та на заняттях з фізичного виховання (наприклад, віджимання, стрибки на скакалці).

Ілюстрації та репродукції для ілюстрування. Цей прийом використовується тоді, коли об'єкт неможливо спостерігати безпосередньо.

Наприклад, вивчаючи кольори веселки, дітям можна показувати малюнки з книжок, якщо в даний момент веселки немає на небі. Методи спостереження та візуалізації використовуються якомога частіше під час екскурсій та щоденних прогулянок на свіжому повітрі. Це забезпечує розвиток таких когнітивних процесів, як сприйняття, бачення, уява та візуально-фактичне мислення (Передерій О. Л. с. 45).

Велике значення в застосуванні наочних методів приділяється використанню технічних засобів навчання (ТСО) або комп'ютера. Це стає все більш популярним в освітній сфері і використовується в разі необхідності продемонструвати динамічний об'єкт або якийсь процес. За допомогою ТСО і комп'ютера представляють:

- діафільми;
- слайди;
- відеофільми;
- комп'ютерні програми (Кондратець І., В'язовська О. с. 67).

Наприклад, курс безпеки може включати відео про правила переходу пішохідних доріжок. Існує кілька відеоігор та освітніх програм, рекомендованих для використання в дитячих садках, а також різноманітні анімації з навчальним змістом.

Практичні методи та прийоми. Практичні методичні прийоми, що використовуються на заняттях у дитячому садку, допомагають дошкільнятам краще пізнати навколишній світ: використовуючи ці прийоми, діти можуть самостійно виділяти основні ознаки, встановлювати взаємозв'язки між ними та засвоювати принципи поведінки, фактично взаємодіючи з предметами.

За допомогою практичних методів інформація засвоюється краще, ніж за допомогою інших методів навчання. Якщо дитина спробує лимон, вона краще засвоїть, що він кислий. Існує чотири основні методи.

Практика - це повторення різних дій (фізичних або розумових) у певній ситуації. Через практику формується перша стійка навичка або вміння. Існують різні види практики.

Імітаційна практика передбачає наслідування певного зразка поведінки. Її використовують для розвитку правильної вимови, культурно-гігієнічних навичок і т.д. Конструктивна практика передбачає виконання завдань, подібних до тих, які виконують діти під керівництвом педагога.

Творча практика - це коли дошкільнята займаються самостійною діяльністю на основі інструкцій або нових комбінацій навичок, які вони вже мають.

Наприклад, якщо дитина має навички поводження з пластиліном, вона може створювати складні об'єкти.

Система реалізації методу практики має будуватися за принципом поступового ускладнення умов для практики.

Експериментування. У дитячому садку проводяться тільки найпростіші досліди і тести, щоб діти могли отримати нові знання про навколишній світ. В експериментах дошкільнята взаємодіють з предметами, відкривають їхні властивості та взаємозв'язки з іншими об'єктами (Розвиток креативних здібностей у дітей дошкільного віку). Їм можна давати завдання, наприклад, з'ясувати, що тоне, а що не тоне, перетворити сніг на воду, проекспериментувати з глиною або дослідити властивості воску, що плавиться. Цей метод дозволяє педагогам формувати у дітей візуальне мислення. Метод моделювання заснований на принципі заміщення реального об'єкта символом, зображенням, знаком. У дитячому садку використовуються предметні моделі (іграшки, або альтернативних об'єктів) або схематизації теми (наприклад, під час роботи над календарями природи).

Такий підхід допомагає розвивати вміння порівнювати, абстрагувати та узагальнювати важливі ознаки.

Через гру дітей заохочують відтворювати певні ситуації, «проживати» їх і відчувати, як діяти за певних обставин. Використання цього методу вимагає наявності ігрових матеріалів, розподілу ролей та проведення ігор.

Використання навчальної гри в дошкільному закладі включає наступні методичні прийоми.

- інсценізація;
- загадування загадок;
- введення змагальних елементів;
- організація ігрової ситуації;
- виконання педагогом ігрових дій;
- чудесна поява об'єктів(Закон України «Про дошкільну освіту»).

Ігрові методи допомагають формувати творче мислення, розвивають уяву, вчать спокійній поведінці та знімають психічну напругу.

Вербальні методи та прийоми Вербальні методи забезпечують активну комунікацію між педагогами та дітьми. За допомогою вербальної стимуляції педагоги можуть викликати емоційний відгук у дошкільнят і спонукати їх до формування власного ставлення до змісту повідомлюваної інформації.

Розповідь історій Розповідь історій - це ефективний спосіб донести до дітей зрозумілу інформацію. Історії можна використовувати для трансформації матеріалу в образні форми.

Вчителям рекомендується використовувати літературні твори або створювати історії, засновані на особистому життєвому досвіді.

Розповідаючи історії дітям, вчителі можуть передати своє ставлення до історій, які вони розповідають. Історії можна використовувати на будь-якому занятті.

Наприкінці розповіді педагог перевіряє, наскільки дошкільнята засвоїли зміст історії. Більш складний варіант цього методу - запропонувати дітям повторити почуте або вигадати власне читання за заданою моделлю чи темою (Шагар, В. с. 47).

Бесіда - діалогічний метод здійснення пізнавальної діяльності.

Обов'язковою умовою проведення бесіди є наявність у дітей деякого обсягу знань по обговорюваній темі. Ці діалоги включають пізнавальні, етичні, вступні та інтеграційні діалоги.

Під час цих діалогів кожна дитина має можливість поділитися своїми думками та

досвідом з усією групою. Діалоги можуть відбуватися після прослуховування літературного твору або перегляду відео. Діалоги є важливою частиною прогулянок і прогулянок.

Усний метод широко використовується в ясельних групах для розвитку мовлення. Мовленнєві моделі - вчитель дає приклади правильної вимови, структури речень, інтонації тощо; повторення - звуки, слова і фрази повторюються кілька разів для вивчення і запам'ятовування (наприклад, мовні ігри, правильне використання наголосу в словах); опитування - вчитель розмовляє з дітьми і отримує відповіді на теми, які їх цікавлять.

Інші мовні навички включають у навчання з дітьми дошкільного віку лише вербальні методи не є ефективними. Їх потрібно доповнювати наочними або практичними методами. Це допомагає розвивати мову, творчу уяву та пізнавальну активність дітей (Солов'ян Ю. Л. с. 13-15).

На заняттях з дітьми дошкільного віку рекомендується використовувати різноманітні методи і прийоми, чергуючи і поєднуючи їх між собою.

При цьому необхідно вести «живий» діалог з малюками, спонукати їх до безпосередніх дій, спиратися на дитячий життєвий досвід. Такі умови для освітнього процесу в дитячому садку забезпечать його високу ефективність.

III. МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ АКТИВІЗАЦІ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Одним з найбільших викликів у сучасній дошкільній освіті є розвиток творчих здібностей та креативного мислення у дітей дошкільного віку. Це метод проб і помилок. Суть цього методу полягає в тому, щоб працювати з дітьми дошкільного віку над вирішенням проблем шляхом вибору різних рішень. Наприклад, питання «Що, якщо...? А якщо...? А якщо...? А якщо...?» ігри або роздуми про щасливі кінці в казках (наприклад, як врятувалися хліб, кури, кози тощо).

Методи перевірки запитань Мета: Допомогти дітям за допомогою навідних запитань вирішити проблеми. Ігри на кшталт «корисно - шкідливо», «добре - погано», «потрібно - непотрібно» (наприклад, дощ - добре, тому що не спекотно, поливає рослини - змушує їх рости, розпушує землю, мие листя від пилу - дає повітря. Дощ - поганий (наприклад, не можна ходити, падати в калюжі і бруднитися, промочити ноги і захворіти, не можна працювати на городі). Ще одне використання - вигадування незвичних частин, особливостей, елементів або цілей, нетипових для об'єкта: наприклад, будинок схожий на ракету; будинок - це мурашник, лікарня для тварин; машини не бігають, а стрибають тощо. Об'єкт - це будинок, вікно будинку - це око, двері - це рот, дах - це капелюх, живий чайник - це «про що він розповідає або попереджає дітей», «якби книга могла говорити, про що б вона тебе запитала» тощо (Іщенко Л. В., Журавко Т. В., с. 186-191).

Метод сфокусованого об'єкта полягає в перенесенні властивостей одного об'єкта на інший. «Сфокусований» об'єкт - це фокусний або головний об'єкт у полі зору. Діти детально описують його ознаки, а потім переносять їх на інший другорядний об'єкт за власним вибором або вигадують (створюють нову модель чи об'єкт). Розрізняють такі об'єкти:

- Перо (основний об'єкт) - ірландське, пластикове, зелене, красиве; кіт (другорядний об'єкт) - ірландський (якщо він тихо ходить), пластиковий (якщо це іграшка), зелений (якщо це іграшка), красивий (якщо він чистий);

Синтаксис (поєднання різних несумісних елементів). Метод використовує чотири прийоми, засновані на аналогії: пряма аналогія, особиста аналогія та фантазійна аналогія.

Пряма аналогія:

За формою (наприклад, тарілка - це тарілка, кришка, дзеркало);

За кольором (наприклад, сонце - кульбаба, лампочка, лимон, лисиця);

За атрибутом (наприклад, повітряні кульки - це соски, мило, гумові чоботи, м'ячі);

За функцією (наприклад, рухомі - автомобіль, кінь, мураха, потяг);

За структурою (наприклад, м'який - пух, сніг, бавовна, піна, поролон, хутро).

Складні слова (або ланцюжки слів) - можуть бути різними частинами мови зі спорідненими значеннями. Закінчення ланцюжка слів можуть бути випадковими або словами, які «малюють» вінок. Наприклад: пташине гніздо, пташине гніздо, курка, пташине гніздо, пташине пір'я, курча, яйця, курчата, курчатка, курчата, курчата, собака, коробка (Шульга Л. М., с. 106-108).

Метод символічної синекдохи полягає у відображенні реального світу за допомогою різних символів і знаків:

Опис речей за допомогою символічних образів.

Побудова речень за схемами

заучування віршів за допомогою символів

Використання символів для вирішення головоломок.

Моделювання казок за допомогою символів.

Дидактичні ігри з використанням символів

Використання символів для побудови речень та ведення діалогів.

Використання схем для побудови описових розповідей.

Метод мозкового штурму - комплексний пошук нестандартних способів вирішення проблем, де 2-7 дітей можуть висловлювати будь-яку думку, оскільки критика з боку однолітків і вчителів виключена. Наприкінці слід узагальнити і вибрати найцікавішу та найправильнішу відповідь. Цей метод дуже поширений і ефективний в освітній практиці.

Метод моделювання казок «Казка є казка, але на новий лад» - цей метод популярний серед дошкільнят, коли дітям пропонують змінити кінцівку старої казки, ввести нового головного героя тощо. Сучасне суспільство потребує все більше креативних людей, які здатні проявляти ініціативу, висувати нові ідеї, створювати щось нове і по-новому дивитися на звичні речі та явища. Тому виховання креативних людей є важливим завданням сучасної освіти. Роботу в цьому напрямку необхідно проводити якомога раніше і забезпечувати безперервність у її реалізації. Це завдання має здійснюватися між дитячим садком і початковою школою.

Таким чином, і в дитячому садку, і в початковій школі педагоги повинні створити максимально сприятливі умови для розвитку творчого потенціалу кожної дитини, для її самореалізації в різних видах діяльності. Ми вважаємо корисним розглянути наступні методи стимулювання творчої активності дітей, які можуть бути використані в навчанні в дитячому садку і початковій школі

1. Стимулювання інтересу, творчого інтересу. Під час уроку або заняття педагог наводить цікаві приклади, результати дослідів, парадоксальні факти, робить казкові або фантастичні передбачення.

2. Створення емоційного досвіду. Мета цього прийому - викликати здивування, задоволення та недовіру. Виникають емоційні переживання. Емоційні переживання викликані надзвичайним характером фактів, неоднозначністю досвіду, а також масштабом і несподіванкою цифрових даних. Емоційні переживання викликані незвичайним характером фактів, неоднозначністю досвіду, а також масштабом і несподіванкою цифрових даних. Припущення. Переконливий кейс.

3. Підхід, заснований на відкриттях, може допомогти мотивувати дітей до дослідницької діяльності та підвищити якість їхньої освіти і викладання. Дослідницький підхід допомагає мотивувати дітей до проведення досліджень і підвищити їхній інтерес до процесу навчання. Він розвиває дослідницькі навички, стимулює процес навчання, стимулює інтелектуальну активність і підвищує впевненість у собі. Його мета - підвищити інтерес дітей до процесу навчання, стимулювати їхню інтелектуальну активність, підвищити впевненість у собі та розвинути самостійність (Житник Т. С., с. 13-19).

Метою цього методу є підвищення впевненості в собі та розвиток самостійного мислення. При використанні цього методу необхідно дотримуватися наступних умов дидактична умова: дитина повинна вміти діяти самостійно без прямої інструкції. Інструкуйте дитину про те, що потрібно робити. Не покладайтеся на те, що дитина все зробить сама. Не вважайте, що дитина набула певних базових знань і навичок. Не втручайтеся в ініціативу дитини і не давайте порад.

4. Створення контекстів вибору. Цей підхід передбачає створення ситуацій у класі або навчальній програмі, які спонукають дітей робити вибір. Ці ситуації стимулюють мотивацію та самостійність дітей і можуть бути поділені на три рівні: найнижчий рівень (два варіанти вибору); другий рівень (вчителі створюють різні ситуації, в яких діти мають вибір); третій рівень (створення різних ситуацій, в яких діти мають вибір). (вчителі створюють різні контексти, в яких можливий вибір); і третій рівень (створення умов, в яких діти можуть перевірити власний вибір, а вчителі виступають у ролі помічників).

5. Використовуйте запитання, які стимулюють процеси мислення вищого рівня. Вчителі ставлять дітям запитання, які можуть бути обмежувальними або відкритими, і які також можуть стимулювати процеси мислення вищого рівня.

IV. ОПИС ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ ЗДО

У повсякденному житті творчість є необхідною умовою існування. Творчі процеси виявляються у всій своїй силі вже в самому ранньому дитинстві, проявляючись, наприклад, в грі. Гра дитини - це не просте спогад про пережите, але творча переробка отриманих вражень, комбінування їх і побудова з них нової дійсності, відповідає запитам і потягам самої дитини.

Дослідження було проведено в Мукачівському закладі дошкільної освіти № 4 Мукачівської міської ради Закарпатської області. Із дітьми старшої групи «Білочка».

У дослідженні прийняли участь 12 дітей. З яких 6 дівчат: Бобик Ю. (5 років), Ваш Е. (5 років), Дербаль Е. (6 років), Митуля М. (5 років), Пуга А. (6 років), Савчин Є. (6 років). Також прийняли участь 6 хлопців: Басараб Д. (5 років), Боднар Р. (6 років), Грабовчак А. (6 років), Зеленко В. (5 років), Монцоль А. (5 років), Полянський А. (6 років).

Діти цієї групи дружелюбні. Зазвичай активно та зацікавлено проявляють себе на заняттях. Самостійніше люблять виконувати поставлені перед ними ігрові та творчі завдання. Діти цікавляться природним довкіллям особливо домашніми та дикими тваринами. Люблять розповіді про улюблених домашніх тварин та таких диких тварин які вони б хотіли бачити наживо. У дітей добре розвинута увага. Спостерігаючи за дітьми бачила, що часто люблять гратись у груповій кімнаті та на дворі у цікаві, власно придумані ігри, особливо з улюбленого мультфільму. Люблять брати участь у різних конкурсах. Активно проявляють себе під час спортивних змагань естафет, показують хороші результати на змаганнях як наприклад до Дня захисту дітей та Олімпійських іграх серед закладів дошкільної освіти. На концертних і святкових виступах, як наприклад до дня матері та різних тематичних виступах.

Це дослідження спрямовується на те, що у повсякденному житті у садочку різні види діяльності дошкільників та завдяки методам організованості активізується увага і сприйняття дітей для розвитку їхньої дитячої креативності. Сюди відноситься: малювання, ліплення з пластиліну, використання природних матеріалів, використання предметів у побуті не привичним образом у ігровій формі. На заняттях з дітьми та під час проведення дослідження хочу розкрити тему та дати відповідь на те, яким чином потрібно активізувати, за якими умовами творчість дітей у ЗДО. Та поставила наступні гіпотези:

Гіпотеза 1. Я припускаю що діти старшої групи з поданих матеріалів зроблять дещо неіснуюче – Підтвердилося.

Гіпотеза 2. Я припускаю що з природних матеріалів діти творять більш креативні продукти ніж з неприродних тобто штучних матеріалів – Частково підтвердилося.

Гіпотеза 3. На останньому занятті всі діти присутні у груповій кімнаті зробили креативний продукцію – Підтвердилося.

4.1. Хід та аналіз дослідження

З метою вивчення можливостей та результативності спонукальних прийомів вихователя в роботі з дітьми в Мукачівському закладі дошкільної освіти № 4 для активізації творчих здібностей старшої групи «Білочка» був складений план.

У якому крок за кроком, детально, розписано коли, у якій годині, і якими використаними засобами матеріалами проводитиметься дослідження. Із дітьми була проведена бесіда про те, кому які типи заняття найбільше подобаються? Які бувають в них ідеї? Чи можуть вони реалізувати свої ідеї? Що потрібно їм до того щоб вони зробили гарні вироби, продукцію або іграшку власноруч?

Згідно плану були запропоновані дітям щодня інші пропозиції для виготовлення креативних творів в різних видах діяльності. Такі види пропозицій проводилися із дітьми періодично, починаючи з першої половини дослідження яке було проведено на початку грудня 2023 року. По другій половини дослідження, яке було проведено на початку травня 2024 року.

Пропозиція 1. Намалювати «Мир»

Матеріали: Білі аркуші паперу А4, кольорові олівці.

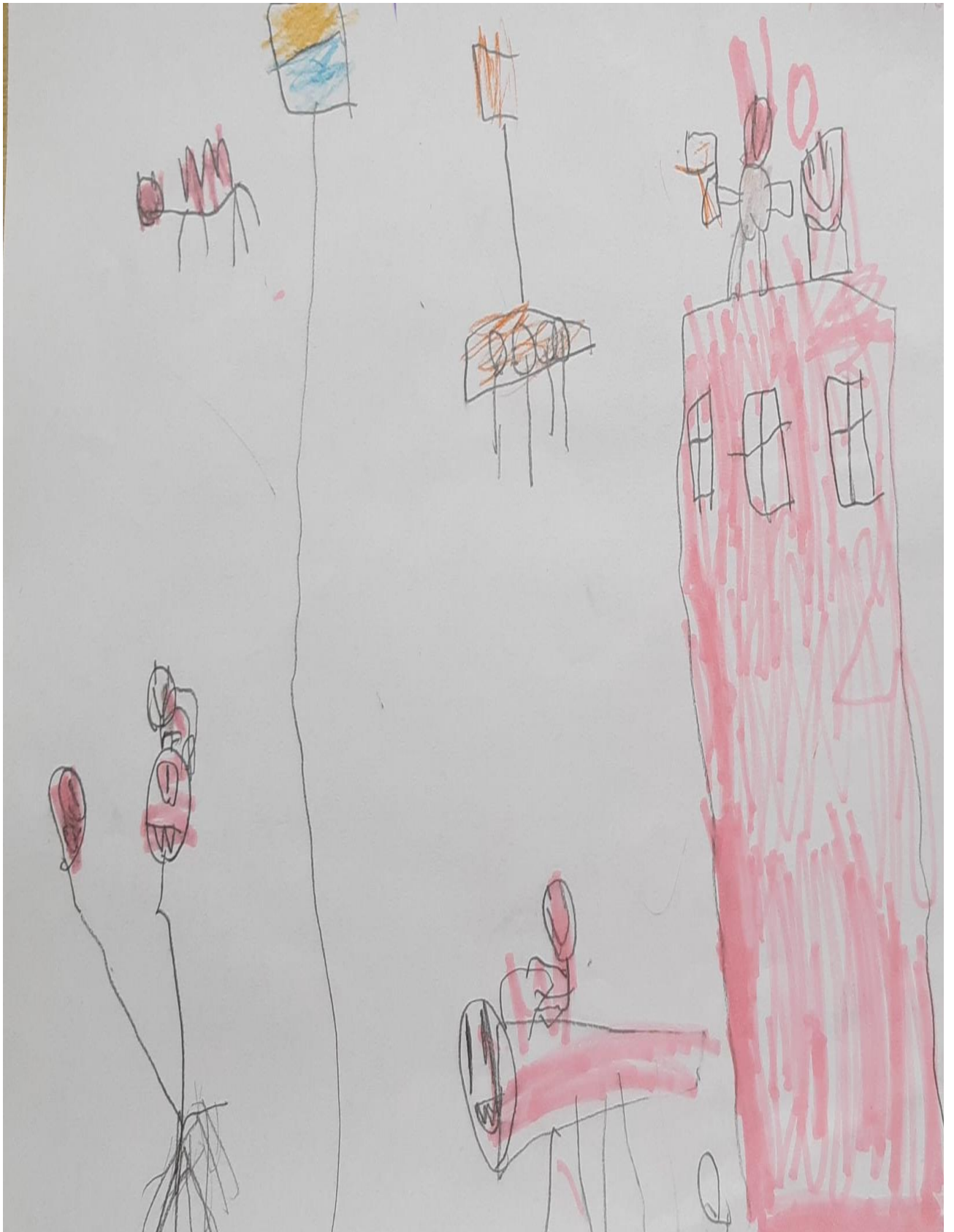
Запропонувала дітям зробити малюнки. Намалюйте як саме ви уявляєте Мир. Що це таке? Під час малювання залишала дітей у ситуації задаючи наступні питання: Яким може бути мир? Яким саме ви уявляєте мир? Які дії на вашу думку описують мир? Що ви можете зробити що потрібно зробити щоб був мир. Це наприклад коли щось зробили не правильно тоді попросили пробачення за свою поведінку так? І у всіх все добре правда, і ніхто не свариться.

Під час малювання діти висловлювали такі думки: « Україна виграє», «Перемога»

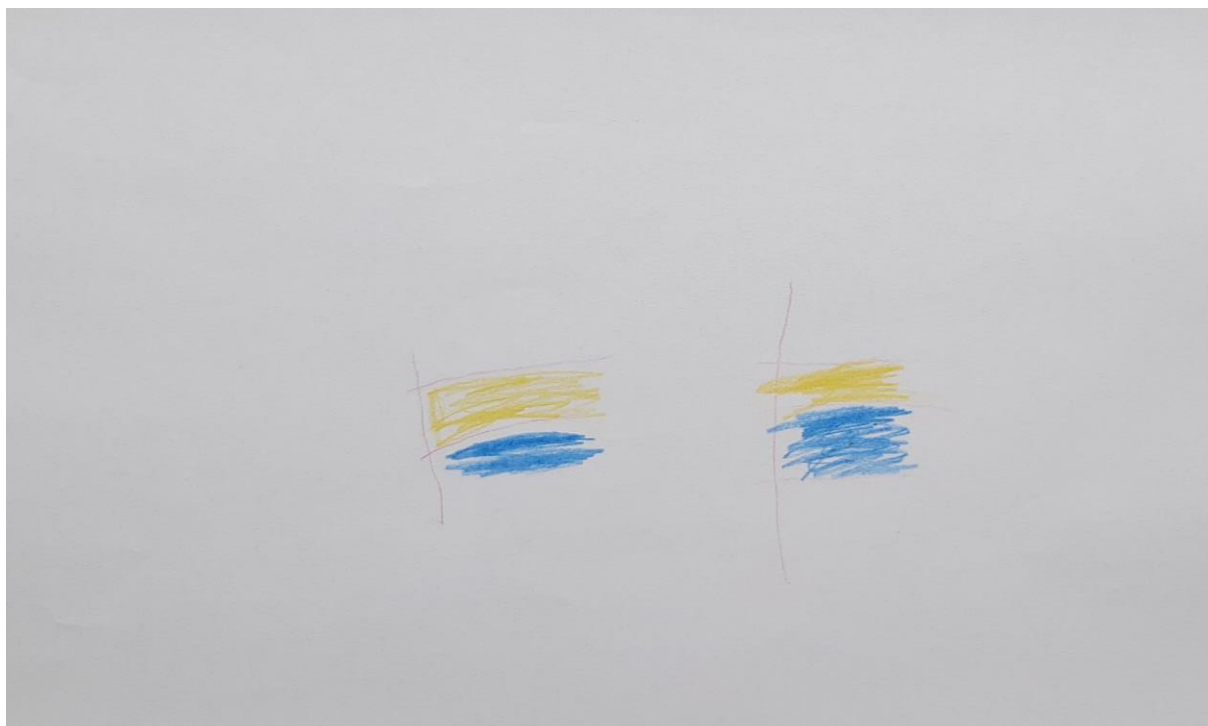
«Коли сусіди не сваряться», «Залізна людина», «Коли ділитися шоколадкою», «Це коли я слухаю маму», «Котик біля прапору».

В результаті роботи діти намалювали такі малюнки:

Малюнок №1 «Україна виграє» Зеленко В. (5 років)

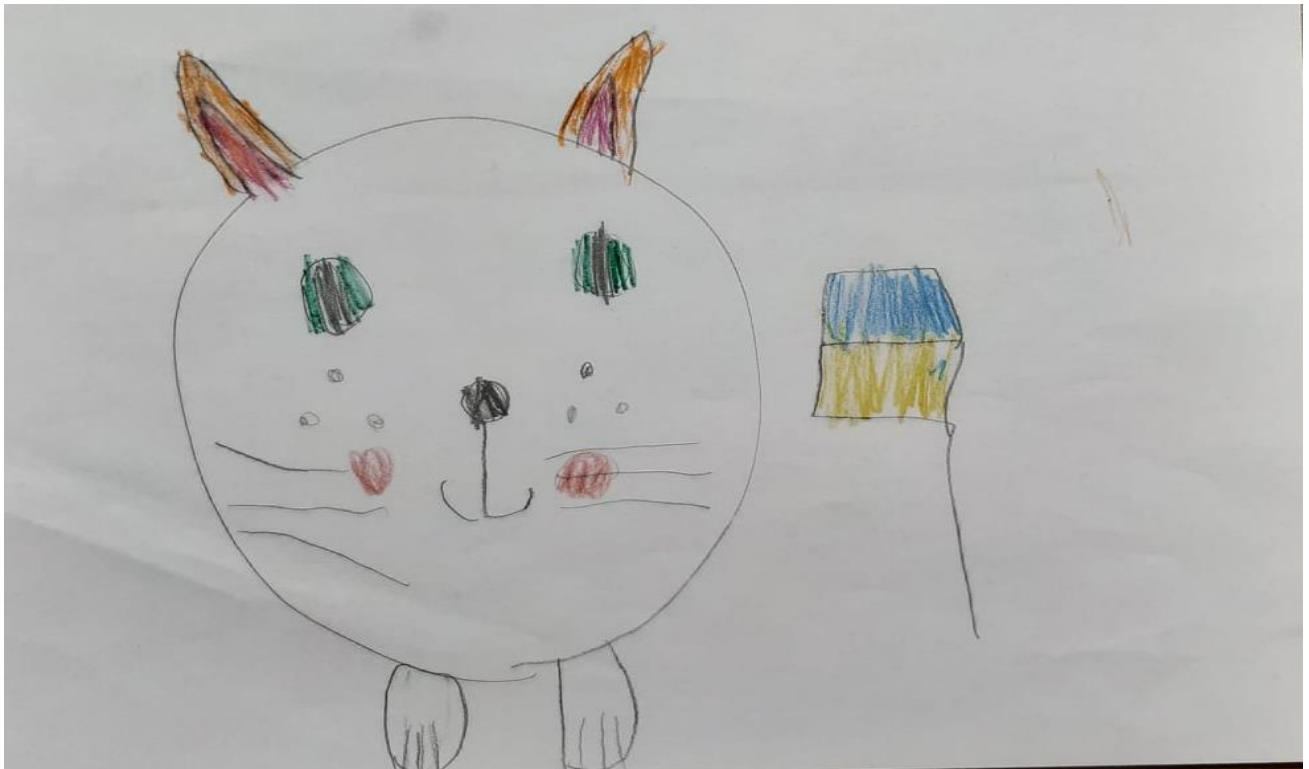
Малюнок №2 «Перемога» Боднар Р. (6 років)

Малюнок №3 «Залізна людина» Полянський А. (6 років).

Малюнок №4 «Котик біля прапора» Савчин Є. (6 років)

Креативність дітей можна побачити у використанні кольорів та незвичних елементів, які розташовані на папері. Креативність проявляється у використанні уяви дитини, коли уявляє подію в даному випадку це військовий стан на Україні. Дитина відтворює те, що асоціюється з цим: прапори, незвичним є „Залізна людина”.

Пропозиція 2. Намалювати «Любов»

Матеріали: Білі аркуші паперу А4, кольорові олівці.

Запропонувала дітям зробити малюнки. Намалюйте як саме ви уявляєте Любов. Що це таке?

Під час малювання залишала дітей у ситуації задаючи наступні питання: Яким може бути любов? Як проявляється? Які дії та вчинки на вашу думку описують любов?

Під час малювання діти висловлювали такі думки:

«Хлопчик і дівчинка влюбляються», «Подарунок у формі серця», «Єдиноріг і сердечко», «Дівчинка з шариками в руках у формі сердечка».

В результаті роботи діти намалювали такі малюнки:

Малюнок №5 «Хлопчик і дівчинка влюбляються» Пуга А. (6 років)

Малюнок №6 «Єдиноріг сонечко і сердечко» Ваш Е. (5 років)

Малюнок №7 «Дівчинка з шариками в руках у формі сердечка» Митуля М. (5 років)

Креативність дітей зображена у вигляді малюнку та використанні кольорів, також незвичних елементів розташовані на папері, як єдиноріг, шарики у формі серця, сердечко у середині сердечка. Дитина відтворює те, що асоціюється з любов'ю. Креативність проявляється у вигляді зображення на папері фантастичного, тобто уявного персонажу, у цьому випадку це улюблений дітьми єдиноріг.

Пропозиція 3. Намалювати «Доброзичливість»

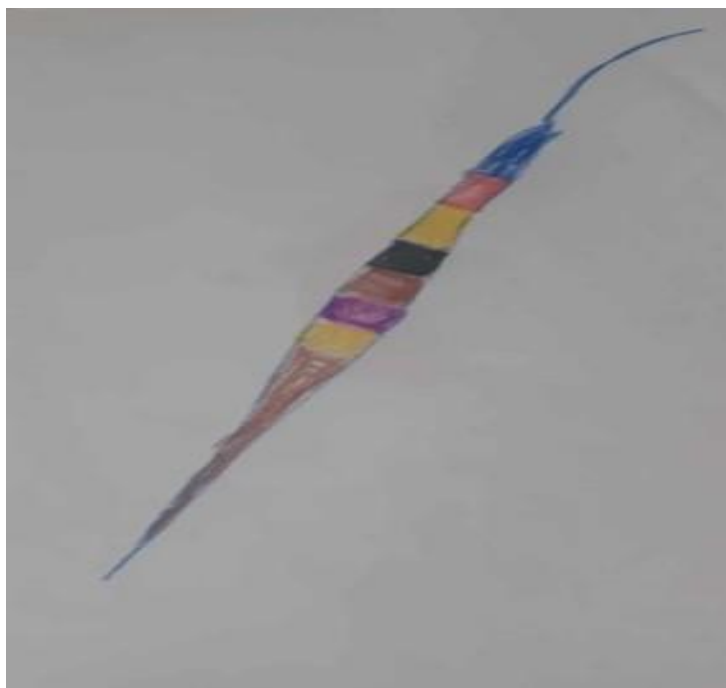
Матеріали: Білі аркуші паперу А4, кольорові олівці.

Запропонувала дітям зробити малюнки. Намалуйте як саме ви уявляєте доброзичливість. Що це таке? Під час малювання залишала дітей у ситуації задаючи наступні питання: Як проявляється доброзичливість? Які дії та вчинки на вашу думку описують доброзичливість?

Під час малювання діти висловлювали такі думки: «Радісний фонарик», «Веселий смайлик», «Кольоровий басейн», «Сонечко», «Чарівний острівце».

В результаті роботи діти намалювали такі малюнки:

Малюнок №8 «Радісний фонарик» Боднар Р. (6 років)

Малюнок №9 «Кольоровий басейн» Басараб Д. (5 років)

Малюнок №10 «Чарівний острівець» Дербаль Е. (6 років)

Креативність проявляється у позитивному настрої дітей який був під час малювання. Завдяки цьому діти намалювали малюнки та використали декілька кольорів. Незвичним проявом креативності були такі елементи як: кольоровий басейн, різнокольоровий фонарик, веселка, черепашка у морі, ці цікаві елементи були розташовані на папері. Як бачимо діти відтворили те, що в них асоціюється з доброзичливістю, а саме як вони уявляли це по своєму..

Пропозиція 4 Намалювати героя казки за власною уявою»

Матеріали: Білі аркуші паперу А4, кольорові олівці.

Назва казки: «Колобок»

Під час малювання діти говорили про те чим можна прикрасити малюнок: стежкою, квітками, сонечком і будинком.

В героя казки з'явилося обличчя під час малювання діти висловлювалися, що хочуть доповнити малюнок радісним смайликом. Доповнили малюнок будинком, квітами, очима, та посмішкою.

В результаті роботи діти намалювали такі малюнки:

Малюнок №11 «Колобок» Бобик Ю. (5 років)

Малюнок №12 «Колобок» Монцоль А. (5 років)

Креативність дітей можна побачити у малюнках. Зобразили вони свої малюнки окремо різним чином та можна побачити активність у використанні різних кольорів та цікавих і незвичних елементів у малюнку.

Пропозиція 5. «Групова творча робота»

Матеріали: Стрічки різного кольору та довжини, ватні палички, ватні диски, тканина, гілки ялинки, нитки, шарики, кольоровий папір.

Запропонувала дітям з поданих матеріалів зробити дещо незвичне.

Прозвучить наступне питання: Що можемо з цього зробити? Що можна доброго, корисного створити з цього? Під час творчої роботи залишала дітей у ситуації задаючи наступні питання: Як ви уявляєте, що цікавого можете з цих різних матеріалів зробити?

Під час малювання діти висловлювали такі думки: « Візьму пперемотаю», «У мене бантик буде», «Ось так треба, поставити і перемотати», «Я знаю як» «Наклеїти треба», «Чекай і візьми собі», «Іди, нитку візьми на волосся», « А я очі буду ліпити, ось так», «Що робити з стрічкою?», «Вау, видиш так треба», «То не біда, можна зклеїти», «Можна так». Дехто співав: «В лісі родилася ялиночка». «Обрізають ось так». «Все готово». «Лялька». В результаті роботи діти дали назву: «Зимове свято для ляльки».

Ілюстрація №1 та ілюстрація №2 «Творча робота хлопців»

Тут ми бачимо як Басараб Д. Боднар Р. і Зеленко В. беруть участь у груповій творчій роботі. Вони творять дещо незвичне з поданих матеріалів. З гілок ялинки які обмотали ниткою робили декорацію втикали ватні палички у ялинку створивши додатковий декоративний ефект.

Ілюстрація №3 та ілюстрація №4 «Творча робота дівчат»

Тут ми бачимо на зображенні дівчат Савчин Є., Митуля М., та Бобик Ю., які беруть участь у груповій творчій роботі. Савчин Є. і Митуля М. клеять ватні палички у формі сніжинки на кольоровий папір, тим самим вони доповнюють творчу роботу групи додатковою декорацією. Бобик Ю. наклеїла ватні диски на втулок паперу, таким чином зробивши сніговика, теж для доповнення творчої роботи під назвою: «Зимове свято для ляльки». Власне ляльку з гілок ялинки, замотану у тканину, ми бачимо на зображенні, на столі.

Ілюстрація №5 Групова творча робота під назвою «Зимове свято для ляльки».

Креативність дітей у груповій роботі можна побачити у використанні природних матеріалів і створені чогось нового, кольорового і незвичного для них. Діти активно і зацікавлено брали участь у творчій роботі висловлюючи вголос власні думки. Незвичним чином діти в груповій кімнаті змогли доповнити роботу сніговиком з втулку паперу і наклеєних ватних дисків. Сніжинками з ватних паличок наклеєних на кольоровому папері.

Пропозиція 6. «Імпровізація»

Матеріали: зошит, олівець, ручка, лінійка, гумка, стругачка для олівця.

Прозвучила наступне питання дошкільникам: Як поведуться з цими предметами чемні учні у школі? Як саме ви уявляєте що роблять з цими предметами? Куди кладуть? Залишила дітей сидячих за столом у ситуації задаючи наступні питання: Що робить відмінник? Для чого використовує ці предмети які є на столі? Як саме взаємодіють з цими предметами у діти у першому класі?

Під час імпровізації діти висловлювали такі думки: «Відкриваю зошит», «Пишуть ручкою», «Олівцем ось так треба», «Стругачкою може відмінник олівець настругати», «Малюю цифри». «Хочу намалювати смайлик», «Закрила зошит кладу сюди» «А резинку ставлять зверху», «Сюди поставлю олівець і ручку».

В результаті імпровізації діти повелилися наступним чином:

Ілюстрація №6 та ілюстрація №7 «Імпровізація дівчат»

Митуля М. і Бобик Ю. які брали участь гарно поводитися з предметами демонструючи впевненість і зацікавленість. Митуля М. відкрила зошит і намалювали олівцем цифри. Після цього закрила зошит і склала у сторону поклавши поруч олівець і ручку. Бобик Ю. тримала у руці ручку намалювавши незвичну фігуру та букви. Після цього закрила зошит і поклала на бік прямо біля лінійки олівець і стругачку поставила зверху.

Ілюстрація №8 та ілюстрація №9 «Імпровізація хлопців»

На ілюстрації №8 бачимо Басараб Д. який відкривши зошит склав руки на парту як першокласник. Таким чином він відтворив своє представлення про те як поводить себе відмінник на уроці.

На ілюстрації №9 бачимо Грабовчак А. як поводить себе з предметами. Закриває зошит і кладе поруч з ручкою, лінійкою, олівцем та іншими предметами.

Креативність дітей можна побачити у поведінці з предметами які лежали перед ними на столі та їхньому активному участі у писанні та малюванні в зошит. Охайно ставилися до предметів та демонстрували гарну поведінку складаючи предмети біля себе на столі. Незвичним було малювання цифр і різних фігур в зошит.

Пропозиція 7. «Для чого ще можна це використовувати?» (використання предметів не по призначенню)

Матеріали: Клеючий пістолет, втулки з паперу, валик для одягу, лак для волосся, кольорові соломи, пилочка для нігтів.

Звучить наступне питання вихователя: Для чого і ще яким чином можемо використати ці предмети які бачимо перед собою на столі? Для чого ще можна це використати? З цими предметами як можемо поводитися що можемо зробити використовуючи власну уяву? Залишила дошкільників у цій ситуації і за столом вони починали діяти.

Ілюстрація №10 та ілюстрація №11 «Використання предметів не по призначенню»

Хлопці старшої групи «Білочка» продемонстрували яким чином на їхню думку можна ще використати предмети які вони бачать перед собою на столі.

На ілюстрації №10 бачимо як хлопці розглядають і тримають у руці предмети.

На ілюстрації №11 бачимо як з втулку паперу складеним одна в одну, створивши таким чином трубочку, хлопець використав як бінокль.

Ілюстрація №12 та ілюстрація №13 «Використання предметів не по призначенню»

На ілюстрації №12 бачимо як хлопець використовує незвичним способом трубочку з втулків паперу відтворюючи звуки тромбіти.

На ілюстрації №13 бачимо дівчинку з групи «Білочка» Пуга А., яка клеїть кольорові соломки на втулок паперу створюючи вазу з весняними квітами.

Ілюстрація №14 «Готові роботи дошкільників»

На ілюстрації №14 бачимо що в результаті творчої роботи діти створили наступні вироби:

«Автомат» - Зеленко В. (5 років)

«Кольоровий жук» - Митуля М. (5 років)

«Швидка Ракета» – Горват А. (6 років)

«Ваза з весняними квітами» - Пуга А. (6 років)

Діти проявили себе як творчі і готові до нових відкриттів для себе та новинок як наприклад використовувати нові матеріали та виготовляти щось незвичне для них та неіснуюче.

ВИСНОВКИ

Творча діяльність або ж творчість – це діяльність людини, яка створює щось нове. Якщо поглянути на поведінку людини, на всю її діяльність, то можна легко побачити, що в цій діяльності виділяються два основних види вчинків. Один вид діяльності можна назвати як відтворювальний або репродуктивний, він пов'язаний з пам'яттю, тут людина відтворює або повторює вже раніше створені і вироблені прийоми поведінки або воскрешає сліди від колишніх вражень.

До цих універсальних творчих здібностей віднесені: реалізм уяви, вміння бачити ціле, якщо раніше бачили лише частину, надситуативно-перетворювальний характер творчих рішень, експериментування. Вони не притаманні спочатку дітям і дорослим, а складаються в процесі розвитку цілісного дитячо-дорослого людського співтовариства. дитина засвоює ази їх в різних видах діяльності. вони проявляються і формуються в процесі діяльності. процес творчого розвитку дітей розуміється як процес освоєння цих універсальних здібностей.

Вихователь своїми діями, показує способи виготовлення виробу, відкриває шляхи вирішення проблемних ситуацій. Дитина засвоює досвід діяльності дорослого, який буде використаний у подальшій творчій діяльності, що передбачає активність дитини у процесі співтворчості. Саме тому взаємодія вихователя з дитиною визначається нами як діалогічна.

Усвідомлення й засвоєння вихованцем практичних дій, зорових, слухових і тактильних образів у процесі художньої творчості спонукає її поєднувати нові образи предметів зі словом, з набутим досвідом, закріплює їх в уяві, допомагає усвідомлювати ознаки та відношення, надає чіткості й динамічності сприйнятому. Виняткове значення в процесі виготовлення виробів має здатність зосереджуватися. У процесі виготовлення виробу в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Найважливішою умовою розвитку творчості дітей на заняттях з художньої праці є створення загальної атмосфери доброзичливості, свободи, можливості досягти успіху для кожної дитини.

На заняттях з дітьми дошкільного віку рекомендується використовувати різноманітні методи і прийоми, чергуючи і поєднуючи їх між собою. При цьому необхідно вести «живий» діалог з малюками, спонукати їх до безпосередніх дій, спиратися на дитячий життєвий досвід. Такі умови для освітнього процесу в дитячому садку забезпечать його високу ефективність.

РЕЗЮМЕ (угорською мовою)

A munka aktualitásában arról van szó, hogy az óvodában fontos megteremteni a megfelelő körülményeket a gyermek esztétikus, pozitív környezet felfogása érdekében. Fontos jelentősége van ezekben az óvodás gyermek kreativitás fejlődési folyamatokban a művészi tevékenységnek: rajzolás, ragasztás, applikációk, mivel ezen alapszik a gyermeki kreativitás tevékenység. Döntő tényező ezekben a folyamatokban a pedagógus személyisége, az ő képessége az óvodás gyermek kreativitásfejlődésének az elősegítéséhez és a tevékenység szervezéséhez.

Az első fejezetben az óvodás kreativitásának jellemzői, azon belül a kreativitás, kreativitás feltételei, neves tudósok elméletei, óvodás korú gyerekek tevékenységeinek típusairól van szó.

A második fejezetben a kreatív képességek fejlesztése, a kreatív képességek fejlesztésének feltételeinek megszervezése az óvodai csoportban, és a csoportban történő fejlesztés módszerei és technikáiról van szó.

A harmadik fejezetben a kreatív képességek aktivitásának a felfedezése, a kreatív képességek fejlesztésének elősegítésének jellemzői az óvodai nevelésben.

A negyedik fejezetben

Az óvodás gyermek kreativitásfejlődésének elősegítése az óvodai nevelésben a kutatás leírása 12 darab gyermekrajz, amit a Mókuska nagy csoport készített, 7 darab ajánlat és 14 darab illusztráció van benne. A kutatás első felét a Munkácsi 4. számú Szent József Óvodában 2023. decemberben végeztem el. Az első három feladatot, amiben a szemléltető segítség nélküli rajzolás, kedvenc mesehős rajzolása, és a közös alkotói munka, amit örömmel végezték el a gyerekek. A kutatás második részét, amiben az „Improvizáció” és a „Mit mire használunk”? 2024. májusban végeztem el.

Ezután a következő hipotézisek voltak felállítva: az elsőben feltételezem, hogy a gyerekek ebből a csoportból az adott anyagokból készítenek valami nem létezőt — beigazolódott. A másodikban, én úgy vélem, hogy természetes anyagokból a gyerekek alkotnak kreatívabb produktumot, mint mesterséges anyagokból — részben beigazolódott. A harmadikban, az utolsó foglalkozáson az összes gyerek készített kreatív produktumot — beigazolódott.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук О., Заремба Л. Проблема розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку: теоретичний аспект. Педагогічний часопис Волині : науковий журнал. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2018. №1 (8). С. 8–12
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2020. URL:
https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2020/21.12/bazovyy%20komponent%20dos_hkillya.pdf
3. Гевко О. Педагогічні умови формування творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку. Молодь і ринок. 2019. № 12(179). С. 95–100
4. Гетман Н.М. Система роботи дошкільного навчального закладу щодо створення умов для креативного розвитку особистості дитини. URL:
<http://klasna.com.ua/ru/article/sistema-roboti-doshkilnogo-navchalnogo-zak.html>
5. Житник Т. С. Розвиток художньо-творчої активності старших дошкільників засобами живопису : монографія. Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. 249 с.
6. Іщенко Л. В. Підготовка майбутніх вихователів до розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами збагачення та активізації словника. URL :
<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/39273/Ishchenko.pdf?sequence=1>
7. Іщенко Л. В., Журавко Т. В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами збагачення і активізації словника. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. Вип. 91. 186-191 с.
8. Закон України «Про дошкільну освіту» URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
9. Кондратець І., В'язовська О. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобом експериментування з матеріалами. Готовність дитини старшого дошкільного віку до навчання в умовах реформування української школи. 2021. С. 63–67.
10. Михайлова Л. М., Шульга Л. М. Технологія розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. Молодий вчений, 2017. № 10 (50). С. 483–487
11. Передерій О. Л. Засоби формування творчих здібностей дітей дошкільного віку у світлі сучасних освітніх реформ URL:
<http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/66-2019/40.pdf>

12. Половина О. А. Інтегративна функція мистецтва у формуванні творчої особистості дитини. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/24939/>
13. Солов'ян Ю. Л. Розвиток творчих здібностей дошкільників засобами художньо-продуктивної діяльності. «Гармонія», 2019. 15 с.
14. Томашевич І. Творчість дітей дошкільного віку: теоретичний аспект. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/21.pdf>
15. Шагар, В. Сучасний тлумачний психологічний словник. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/427530.pdf
16. Розвиток креативних здібностей у дітей дошкільного віку. Харків : Основа, 2011. 204 с.
17. Шульга Л. М. Сучасні підходи до розкриття творчого потенціалу дитини дошкільного віку на заняттях із малювання. Наукові записки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, серія: Педагогічні науки, 2017. Вип. 159. С. 182–187
18. Шульга Л. М. Методологічне підґрунтя технології розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. Психологія та педагогіка: сучасні методики та інновації, досвід практичного застосування: Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2017. С. 106–108.

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:
Ulinec Viktoria.docx

Ким подано:
Greba Ildikó

Дата перевірки:
2024-06-06 17:29:14

Дата звіту:
2024-06-06 17:52:00

Ким перевірено:
I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:
41

Кількість слів:
9713

Схожість 1%	Збіг: 7 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 7 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 0%	Кількість: 1 джерела	Перефразовано: 3 слова
Цитування 1%	Цитування: 6	Всього використано слів: 56
Включення 0%	Кількість: 0 включення	Всього використано слів: 0
Питання 0%	Замінені символи: 0	Інший сценарій: 2 слова